

Beatrix Horváthová

Tulák Dany

Skutočný príbeh labradora Danyho

Vydavateľstvo Elist
www.elist.sk

Beatrix Horváthová

Tulák Dany

Skutočný príbeh
labradora Danyho

Autor:	© Beatrix Horváthová
Korektúra:	Klára Talianová
Obálka:	Magdaléna Herichová
Dizajn knihy:	Katarína Šimková
Vydavateľstvo:	© Elist, Liptovský Mikuláš
Rok vydania:	2025

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná, uchovávaná v rešeršných systémoch, alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického, či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

ISBN: 978-80-8197-572-1

Príbeh psa Danyho a jeho psích kamarátov na babkinom dvore je skutočným príbehom zo života. Ostatné postavy podliehajú zámeru autorky a sú prispôsobené potrebe deja. Podobnosť s reálnymi osobami je teda čisto náhodná.

DANY a jeho príbeh

Moje prvé stretnutie s labradorom sa nedá nazvať inak než láskou na prvý pohľad. Majestátny výzor psa na mňa od začiatku pôsobil nevšedne. Jeho telo pokrývala čierna, ebenová srst s bielym pásom na hrudi a konci labiek. Bol úchvatný. Ladným krokom sa približoval ku mne, akoby cítil to prepojenie, ktorým nás osud už navždy zviazal dohromady.

Maxi, ktorému sme neskôr dali meno Dany, bol výnimočný pes, ale aj huncút s vlastnou hlavou a neskrotnou povahou. Napriek tomu, koľko lásky a oddanosti nám počas života dával, potrápil nás aj svojou tvrdohlavosťou. Riadil sa zásadne len svojimi inštinktmí a odmietal sa podrobiť našim výchovným metódam. Vynikal inteligenciou a spôsobmi, ako nám znovu prejsť cez rozum a vytratiť sa z dvora, keď zatúžil po voľnosti. S prefikanosťou jemu vlastnou nám neraz prešiel cez rozum, keď si zmyslel, že sa popreháňa po dedine. Svižne sa vyšvihol cez plot, potúlal sa po okolí, zabľúdil na svoje obľúbené miesta a takto vyšantený sa spokojne vrátil domov.

Odozva na jeho túlanie nenechala na seba dlho čakať. Obyvatelia malej dedinky pri Žitave mu netolerovali preháňanie sa po uliciach a hnev na psa narastal.

Neraz sme ho museli ťahať z nebezpečných situácií, do ktorých sa svojimi útekmi z dvora dostával. Báli sme sa, aby sa nedostal do pasce niektorých ľudí, ktorí už automaticky pripisovali akýkoľvek čin či poplach v dedine na vrub Danyho výčinov. Snaha zachrániť tuláka prinášala so sebou spršku kritiky a vyzváňanie pri bráne, aby nás tí „dobrí ľudia“ v dedine znovu počastovali vyhrážkami aj udaním na miestnom úrade, čo vyústilo k reálnej hrozbe jeho likvidácie. Poľovníci dostali voľnú ruku na čistky všetkých zvieracích životov pristihnutých za bránami domov. Vážnosť situácie sa vystupňovala, keď sa pes jedného dňa záhadne stratil...

Dany sa stal členom našej rodiny. Milovali sme ho napriek všetkým ťažkostiam, o ktoré sa nám svojou nezbednosťou a tuláctvom postaral. A on miloval nás. Jeho milota a povestná psia oddanosť boli pre nás darom, ktorý nám dával. Zažili sme s ním veľa úžasných rokov aj komických situácií, ktorými si získal naše srdcia. No pri záchrane psích životov sa pritrafia aj smutné chvíle, kedy sa neraz tísnu slzy do očí.

Dany bol náš miláčik. Prežil pozoruhodný a dobrodružný život, a pre mňa sa stal nesmrteľným.

Jeho príbeh vám teraz ponúkam.

Žima 2002

1

Bratislava-Petržalka

Keď sa Miro vrátil z nočnej do svojho petržalského bytu, prekvapene pozeral na kľbko tmoliace sa po zemi. Malá mláčka pod ním nepochybne prezrádzala, že to niečo drobučké je skutočne živé a pohyblivé. Tri tváre so širokými úsmevmi stojace nad malou guľkou zrejme čakali na reakciu pána domu podfarbenú nadšením asi ako: „Jeej, aké milé šteniatko!“

„Ups,“ malý krč sa mihol tvárou jeho zákonitej manželky a jej zvedavé oči sa zaborili do jeho unavených.

Sťažka dopadol na stoličku a pomaly mu došlo, čo tieto tri sojky vyparátili. Manželka, dcéra, švagriná. Miro vedel, ako veľmi jeho žena miluje psov a jeho dcéra zrejme zneužila jej mäkké srdce na kúpu šteňaťa. Teraz od neho očakávali, že bude veľkorysý a bude sa z neho tešiť aj on. Netešil sa. Vedel niečo, čo nik z jeho rodiny ešte netušil. Jeho práca sa otriasala v základoch. Očakávala sa vlna prepúšťania a doterajšie istoty sa rozpadali ako domčeky

z karát. Otvárať takúto horúcu tému, unavený, po nočnej, na to nemal dostatok síl.

Ani Paula sa neobťažovala ospravedlniť nemilé prekvapenie, ktoré tu pre neho nachystali. Dokonca sa mu zdalo, že sa kútik jej úst mierne ironicky nadvihol. Iba Janke, ktorá mala pred otcom rešpekt, sa v očiach zračili obavy. A práve to ho zadržalo od neprijemného komentára. Čo má povedať na niečo, o čom už dievčatá rozhodli bez neho? Jeho názor na veci už nič nezmení. Pokiaľ chce udržať pokoj v rodine a neurobiť zo seba hlupáka či pána dôležitého, bude lepšie mlčať a čo najskôr sa dostať do postele.

„Kúpili ste si, budete sa starať.“

Nečakajúc na reakciu rýchlo vstal a vytratil sa do kúpeľne. Utiekol pred akoukoľvek debatou, s neurčitým koncom. Opláchol si tvár, poštekľil zuby a tešil sa do postele.

V poslednom čase sa udalosti striedali jedna za druhou. Ak príde o prácu, bude si musieť urýchlene nájsť novú. Jeho obavy naberali na intenzite. Byť na podpore sa mu nepozdávalo. Nemal jasno ani v tom, čo chce ešte vo svojom živote dosiahnuť. S istotou však vedel, že je rád vonku, v prírode, v záhradke. Tak rád by mal vlastný domček niekde na dedine. Čo ho tu ešte drží? Ach, áno, dcéra, manželka, povinnosti, financie... Myšlienky mu vírili v hlave a vedel, že čím viac budú do neho dorážať, tým horšie sa mu bude zaspávať.

„Rýchlo do postele, potrebujem sa vyspať.“

Pri dverách kúpeľne zastala Janka.

„Tato, ty sa rozprávaš sám so sebou?“

„Čo potrebuješ, Janka? Som naozaj veľmi unavený.“

„Tato, hneváš sa? To ja som nahovorila mamu, aby mi kúpila psíka,“ priznala sa nešťastne. „Boli sme na trhovisku a predávali tam šteňatá jazvečika. Ona nechcela, to ja som naliehala.“

„Tvoja mama ti nechala kúpiť psa? Janka, kým si vyrastala, odchovali sme dvanásť škrečkov, ktorí nám prehrýzli drôty v byte. Mali sme tu malého zajaca, ktorého dedko priniesol z vinohradu a do rána zabobkoval celú kuchyňu. Už som v tomto byte zažil všeličo. A teraz máme psa. Tvoja mama vždy dosiahne, čo chce, aspoň čo sa týka zvierat. Takže, aby sme si rozumeli, nastavujem pravidlá. Neprajem si, aby mi chodil do spálne ani do obývačky. Hlavne nechcem, aby sa mi plietol pod nohami.“

„Ďakujem, tato.“

„Tak, to by sme mali,“ skonštatovala Eva.

„Neprotestoval, prijal tvoje rozhodnutie. Prekáža ti, že nevýskal od radosti?“ krotila ju Paula.

„Veď práve, ako sa k tomu postavil? Keby si tu nebola, možno by nás s ním vyhodil.“

„Nepreháňaj. Nebol z toho nadšený. No a čo? Po-vedala si mu, že babka už nemá psa? Že starý vlčiak sa odobral do psieho neba? Doteraz si nemala odvalu to po-vedať ani Janke. Teraz už prijme túto skutočnosť ľahšie, a to práve vďaka tomuto rozkošnému šteniatku.“

„Urobím čaj,“ nešťastne si vzdychla Eva.

„Vyhyáš sa odpovedi. Stalo sa niečo?“

„Zmlkni, nechcem, aby nás Janka počula. Nepovedala som jej to, pretože niektoré veci sa nehovoria ľahko. Viem, ako bolestne by to niesla.“

Eva si narýchlo pretrela nechcenú slzu, ktorá sa jej skotúľala dolu lícom až k perám a štekливо pripomenula ranný rozhovor s mamou. Ich milovaný vlčiak, Brek, ich už nebude vítať pri bráne rodičovského domu.

„Urobím čaj,“ zopakovala, keď začula svoju dcéru vchádzať do kuchyne.

Jankinu tvár kráľil úsmev. Súhlas od otca bol pre ňu dôležitý. Nechcela, aby bol psík v byte iba trpený alebo vyvolával hádky medzi rodičmi. Vzala šteniatko do rúk a položila si ho do lona. Pomrvalo sa a pomaly upadalo do spánku. Mama ich s úsmevom pozorovala.

„A už vieš, ako sa bude to malé živé kľbko volať?“

„Riki,“ odpovedala Janka bez zaváhania.

Mierne napätá atmosféra v byte sa uvoľnila. Zrazu bolo všetkým jasné, že príchodom šteniatka zavítala do ich rodiny radosť.

Deň nabitý emóciami z príchodu malej živej guľky do rodiny sa napokon večer prehupol do pokojnej, uvoľnenej atmosféry, ktorú si obe sestry vychutnávali pri poháriku vína. Na pohovke pri nich ležalo šteniatko, ktoré Eva neustále hladkala.

„Je ti jasné, že zanedlho značná časť starostlivosti o psa prejde na teba? Janka to sama nezvládne,“ podpichla ju Paula.

„Myslíš, že to neviem? S tým musí rodič rátať, keď kupuje psa svojmu dieťaťu.“

Eva doliala víno do pohárov a preladila rozhovor na vážnejšiu tému:

„Zdáš sa byť unavená. Prišla si o klientku, o ktorú si sa v Rakúsku starala. Máš už predstavu, čo budeš robiť ďalej?“

„Dostala som novú ponuku práce. Mladý klient, momentálne na invalidnom vozíku. Váham, či to vziať. V prvom rade si potrebujem oddýchnuť, trochu sa zo všetkého spamätať.“

„Možno by si sa mala vrátiť na Slovensko a venovať sa tomu, čo robíš najradšej – fyzioterapii. Viem, že finančne to máš v Rakúsku lepšie, ale zvaž aj možnosti návratu.“

„Chcem cestovať, niečo vidieť, zažiť. Svet je veľký, rozmanitý, cesty otvorené pre každého odhodlaného

človeka. Kedy, keď nie teraz, kým som mladá? Treba pevne uchytiť svoju šancu, roky nemilosrdne pribúdajú.“

„Ty mi hovor o rokoch, ja som už v tvojom veku mala Janku a úplne iné starosti než máš ty. Mala by si sa usadiť, mať rodinu, a nie behať kade-tade. Naša mama má pravdu, keď hovorí, že svoj nepokoj si nosíš v hlave.“

„Nezačínaj aj ty, už som sa takýchto múdrostí napočúvala dosť.“

„A naďalej si pred nimi zakrývaš uši.“

„Naša mama žila na základe vlastných presvedčení vytvorených v dobe, v ktorej vyrastala. Ale mňa obmedzujú. Ja si zbieram vlastné pravdy zo skúseností, ktoré som prežila a prežívam. Iba tak sa môžem posúvať dopredu.“

„Preto si utiekla z dobrého zamestnania? Odišla si do Rakúska, aby si sa starala o starú pani? Lenže starí ľudia zomierajú a ty si to priveľmi berieš k srdcu. A teraz si na pochybách, či si zobrať do opatery mladého klienta. Máš byť medzi mladými, tešiť sa zo života, a nie sa neustále vyrovnávať s nejakým utrpením.“

„Pri mojom povolaní sa tomu nevyhnem, s tým som zmierená. Môj nový klient je momentálne na vozíku a psychicky to nezvláda. Videla som ho, nebudem to s ním mať ľahké... Ale dosť už o mne.“

Paula opäť presmerovala rozhovor na Evu.

„Prečo si ty neplníš svoje sny? Chcela si byť kozmetičkou, prečo za tým nejdeš?“

„Ty žiješ v iných podmienkach než ja. Nikomu sa nezodpovedáš, si slobodná, oveľa mladšia. Nič ti nebráni plniť si svoje túžby, ale ja sa musím prispôbiť potrebám rodiny, myslieť v prvom rade na dcéru. Nemám tú voľnosť rozhodovania ako ty.“

„Priznaj si to, Eva, máš strach zo zmeny, strach vykročiť zo zabehnutého systému. Tvoja dcéra má šesťnásť, vo všetkých smeroch je samostatná a tebe sa opäť otvárajú možnosti, ako uchytiť šancu a vykročiť novým smerom. Čas neúprosne plyní, začni konečne myslieť aj na seba. Chce to iba odvalu a dôveru v seba... Ale možno ti tento polospánok, v ktorom žiješ, vyhovuje, keďže sa nad tou možnosťou ani nezamyslíš.“

Evy sa dotkla Paulina poznámka, vyprovokovala ju k ostrej odpovedi:

„Čo ty vieš o manželskom živote? O každodenných starostiach, ktoré ti padajú na hlavu? Áno, čas neúprosne plyní, sny sa strácajú v stereotype prežitých rokov a s nimi odchádza aj sila ich realizovať. Zo života sa stane zvyk a už sa vezieš prúdom každodenných povinností, ktoré vytvorili okolo teba obruč a každým dňom ťa do nej viac a viac sťahujú.“

„Potom treba pozbierať sily a z tej obruče sa vymaniť.“

„Aká vzletná veta slobodného dievčaťa! Je asi ľahšie rozdávať rady druhým, aj keď sa mi zdá, že ty sama teraz nejaké potrebuješ,“ raketovo odpálila sestrin úder Eva.

Paula cítila sestrinu bolesť, spôsob, akým sa človek dostáva do pasce nezáživných povinností z dôvodu nevyhnutnosti prežitia, a z obáv pred neistými zmenami sa ich potom drží. No jej cesta bola iná. Verila, že ciele sa dosahujú vlastným pričinením, že odhodlanie a odvaha dovedú človeka k lepším koncom.

„Rozprávať sa o svojich problémoch s niekým, komu dôveruješ, je dobré,“ poznamenala krotko. „Možno ten druhý vidí za roh, ktorý tebe ostáva skrytý. V hlave ti blikne nový nápad, myšlienka a cez radu či skúsenosť niekoho iného môžeš jasnejšie vidieť vlastnú cestu. Mne tento rozhovor pomohol, pretože ma utvrdil v mojom zámere. Vrátim sa do Rakúska a vezmem to miesto s mladým klientom. Nazbieram skúsenosti a potom zrealizujem to, čo chcem už dávno. Pozriem sa do sveta a ochutnám, čo ponúka.“

2

Dedinka nad Žitavou

Čierne športové auto zastalo pri krajnici poľnej cesty. Z otvorených dverí sa vysunula ženská ruka držiaca za kožuch malého huňatého psíka, sučku nemeckého špica.

„Ponáhľaj sa,“ naliehal muž sediaci vedľa ženy a vzápätí opäť naštartoval motor.

Ženiným chrbtom prešli zimomriavky, bolestivý krč upevnil zovretie. Posledné zaváhanie, či ho má povoliť, a tým spečatiť osud malého psa.

Skôr než psík dopadol do zablatenej priekopy pri ceste, auto už znovu vyštartovalo. Mladá sučka zo seba striasla neprijemnú vlhkosť a vzápätí sa rozbehla za miznúcimi svetlami. Pusté zablatené polia vytvárali v drobnom daždi obraz nehostinnej šedivej krajiny. Iba v diaľke sa nejasne mihali slabé svetlá pouličných lúčok malej dedinky. A práve k nej smerovali labky vyhodeneho psíka. Pri krajnom dome sa zastavil. Zaujali ho rozmanité pachy pred záhradnou brámkou, ku ktorej pribiehol mladý vĺčiak s vycerenými zubami. O chvíľu spustil zúrivy štekot, ku ktorému sa pridali aj mocné hlasy psov z okolitých domov. Málokto z nich prívetivo zakrútil chvostom, keď sa popri ňom mihol hrdzavohnedý špic s huňatým kožuškom. Čím viac sa psík vzdľavoval od vysvietených okien do tmy ulice, tým viac psí brechot poľavoval. Cestička na cintorín bola tichá a tajomná. Starosti, ktoré vládli za múrmi rodinných domov, boli vzdialené. Nik sa po nociach neodvážil rušiť pokoj tých, ktorí tu odpočívali. Psík sa schúlil pod lavičku, kde našiel bezpečie a kúsok suchého miesta. Vložil hlávku medzi labky a zaspal.

Ilona stála pred bránou a volala na svojho veľkého čierneho psa, labradora, ktorý jej zase kamsi odbehol. Stačilo bránku pred domom len pootvoriť a bol preč. Stratil sa v parku pri cintoríne, za ktorým tiekol potok. V jeho poňatí znamenal svet mimo dvora voľnosť, túlačky a zaujímavé pachy, ktoré ho privádzali k vzrušujúcim zážitkom.

Sťažka si vzdychla. Nemala si brať do opatery veľkého psa. Neposlúchal ju. Nerešpektoval jej želanie zostať na dvore, kde sa mohol v bezpečí vybehať. Túlal sa po dedine a ľudia reptali. Pravdaže, iba za jej chrbtom.

Priniesli jej ho z Bratislavy a hodili na starosť, o ktorú nestála. Čierny labrador retríver bielym pásom na hruď. Ako šteniatko bol určite nádherný, kým sa deťom, zavretým v paneláku, nezunoval. Neposlušný pes so svojimi potrebami, ktorý vysakoval a škriabal na dvere, keď sa chcel dostať na prechádzku.

„Nevládzem! Deti sa o neho nestarajú a ja nemám čas chodiť s ním von. Trhá veci okolo seba, spí na mojej drahej sedačke. Ja už takto ďalej nemôžem...“, ponosovala sa jej sestra, keď jej ho zverovala do starostlivosti.

„U teba mu bude lepšie. Máš veľký dvor, vybehá sa. Dom ti postráži. Aj času máš viac. Ja ešte chodím do roboty.“

Nuž, áno, z malého šteniatka, hračky, ktorú deti dostali na Vianoce pod stromček, vyrástol krásny statný pes. Svojská osobnosť, ktorá nerešpektovala nikoho a nič.